

Świecie ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Świecie (miasto) z około 27.000 mieszkańców, położone nad Czarną Wodą (Wdą). W końcu XII wieku był tu gród księcia Grzymisława. W 1309 roku gród świecki został zdobyty przez Krzyżaków. Wielki mistrz Dietrich von Altenburg w 1338 roku nadał osadzie przywilej lokacyjny. Po I pokoju toruńskim w 1411 roku miasto powróciło do Krzyżaków. Podczas wylewu Wisły w 1445 roku woda zniszczyła wały przeciwpowodziowe miasta. Po wybuchu wojny trzynastoletniej mieszkańcy przystąpili do szturmowania zamku, jego załoga po dwóch tygodniach poddała się. W 1455 roku miasto zdobyli Krzyżacy, następnie spalili je i wymordowali mieszkańców. Po II pokoju toruńskim w 1466 roku Świecie zostało siedzibą starostów królewskich. W 1772 roku miasto włączono do państwa pruskiego. Miasto wielokrotnie było zalewane przez wody Wisły, dlatego władze pruskie podjęły decyzję o translokacji miasta, w pobliże klasztoru Bernardynów. Przenosiny miasta odbyły się dwuetapowo : w latach 1858 – 1863 oraz 1872 – 1885. Kres panowaniu pruskiemu i silnej germanizacji położyła uzyskana w 1920 roku niepodległość.

Naszą wycieczkę po mieście rozpoczynamy na rynku miasta. W północnej pierzei rynku znajduje się neogotycki ratusz z 1878 roku z wieżą zegarową. Opuszczamy rynek idąc ul. Klasztorną w prawo. Po kilku minutach dochodzimy do ul. Sądowej, za którą wznoszą się zabudowania dawnego klasztoru Bernardynów. Przechodzimy ulicę i udając się do kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP wzniesionego w latach 1692 – 1720. Jest to barokowa budowla, orientowana, posiadająca jedną nawę. Wejście do kościoła odbywa się przez wieżę bramną, który zbudowano w 1741 roku razem z krużgankami łączącymi kościół z klasztorem. Wewnątrz kościoła portret burmistrza Świecia Jerzego Kapela, fundatora wcześniejszego drewnianego klasztoru, który spłonął w końcu XVII wieku. Ołtarz główny rokokowy pochodzi z 1767 roku, z rzeźbami św. Elżbiety, Zachariasza, Sybilla i Aarona, w którym XX wieczna kopia obrazu Matki Boskiej Świeckiej. Wyposażenie świątyni głównie klasycystyczne. Kościół posiada późnobarokową polichromię, wykonaną przez brata Paschalisa około 1800 roku. Na uwagę zasługuje ciekawa meluzyna z głową jelenia(rodzaj barometru) z 1730 roku, ponadto szereg obrazów i rzeźb. W krużgankach kościoła granitowa kropielnica, prawdopodobnie średniowieczna. Budynek klasztoru powstał w 1718 roku, po kasacji klasztoru przez władze pruskie podupadł. Przebudowany w 1855 roku i przeznaczony na szpital dla umysłowo chorych pacjentów. W 1902 roku po pożarze klasztor został odbudowany. Pomimo licznych remontów i adaptacji południowy szczyt klasztoru zachował styl barokowy. Od kościoła idziemy w lewo ul. Sądową, którą dochodzimy do skrzyżowania ulic: Mickiewicza, Nadbrzeżnej oraz Wodnej. Przy tej ostatniej pod nr 29 znajduje się dawny spichlerz, klasycystyczny, wzniesiony w na początku XIX wieku. Przechodzimy most na Czarnej Wodzie, kierując się w lewo na wał przeciwpowodziowy. Wałem, który przebiega równolegle do Wdy, zmierzamy w kierunku zamku pokrzyżackiego. Wkrótce dochodzimy do północnego skrzydła zamku. Przed nami ruiny jedynego zamku wodnego na terenie Polski zbudowanego przez Krzyżaków w latach 1309 – 1350. Zamek został wzniesiony z cegły na kamiennej podmurówce, na planie regularnego czworoboku o wymiarach 50 x 50 metrów. Posiadał 3 cylindryczne baszty oraz wieżę główną o wysokości około 34 metrów. Piwnice zamkowe służyły celom gospodarczym i magazynowym, m.in. była tam słodownia, browar, piwnice z winem. Na 1 piętrze w skrzydle północnym znajdowały się: kapituła oraz kaplica

św. Katarzyny, w skrzydle wschodnim było dormitorium – sypialnie, zbrojownia oraz kuchnia w skrzydle południowym refektarz oraz sanitariaty a w skrzydle zachodnim izba konwentu klasztornej oraz izba komtura. Ponadto w skrzydle zachodnim znajdowała się brama wjazdowa. W 1410 roku na wieść o zwycięstwie grunwaldzkim zaciężni krzyżacy pod dowództwem Dobiesława Puchały, przekazali zamek Polakom. W okresie wojny trzynastoletniej zamek przechodził z rąk do rąk. W latach 1466 – 1502 roku zamek był własnością Rady Miasta Torunia W czasie wojny szwedzko – polskiej w 1655 roku zamek został zdobyty przez Szwedów, ograbiony i spalony. W końcu XVIII wieku został częściowo rozebrany. Z dawnego zamku zachowane jest częściowo zrekonstruowane północne skrzydło zamku z wieżą główną i basztą północno – wschodnią. Po dawnym skrzydle wschodnim pozostały przesklepione piwnice. Pozostały również fragmenty murów obwodowych oraz dolne partie po dwóch kolejnych basztach. Zamek znajduje się pod opieką Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Świeciu, który udostępnia zwiedzanie pozostałości zamku eksponując w nim broń: topory bojowe, kusze, włócznie i broje oraz zrekonstruowane maszyny oblężnicze. Od zamku ul. Zamkową dochodzimy do ul. Mostowej, z której skręcamy w ul. Farną. Przed nami po lewej stronie starofarny kościół św. Stanisława Biskupa był budowany od 2 połowy XIV do 2 połowy XV wieku. Po zniszczeniach z okresu 2 wojny światowej gotycka świątynia została odbudowana w końcu 80 – tych lat XX wieku. W świątyni znajdują się kilka rzeźb barokowych, częściowo uszkodzonych oraz 2 płyty nagrobne: Jerzego Konopackiego, wojewody pomorskiego z XVI wieku oraz niezidentyfikowana z XVII wieku. Przy kościele znakomicie zachowane odcinki murów obronnych miasta z przełomu XIV i XV wieku. W linii murów od zachodu odbudowana Brama Chełmińska, jedna z czterech istniejących w średniowieczu.